

ПЪРВАТА ТЪГА НА ПРОЛЕТТА

Пред прозорците си имаме две стари кичести череши. И двете са високи. Вече никой не ги бере и оставяме червените им плодове на птиците. Градинката е малка, клоните им отдавна са се разпрострели извън нея и хвърлят сянка. Трябва да се изкоренят и да бъдат изгорени. Щом обаче се сетя за пролетта, когато надяват на тъмните си и дебели клони чисто бели ръкави като регулировчик на кръстовище и когато сядаме под тях, за да вдишваме сладкия нагарчащ бадемов аромат на цветовете им, веднага се отказваме от подобни намерения и планове. Сякаш нещо неповторимо ще си тръгне от нашия живот.

Нека хвърлят сянка! Каква красота е само, когато пъпките започват да се разпукуват, когато разцъфтяват, когато прецъфтяват. И щом започнат да прецъфтяват и почти неосезаемо тънките листенца се посипят в тревата, това е първата, очарователно нежна пролетна тъга, която обикновено винаги избързва.

Бяха изминали няколко години, откакто отворих писмото. Непознатото момиче от Моравия ме питаше дали може да ни посети и да донесе книги за автограф. В следващото си писмо благодареше и смутено питаше дали няма да ни притесни физическият ѝ дефект. И пристигна. Малка, дребничка като птиченце, твърде рано изпаднало от гнездото. Животът ѝ беше отказал всичко, което щедро раздаваше на другите момичета на нейната възраст. Преди всичко здраве. Няколкото стъпала я бяха изтозили. Сърцето ѝ, притискано до известна степен от гръбнака, с усилие беше преодоляло Бржевовския хълм¹.

Беше с пусната коса и в редките ѝ кичури се бяха заплели няколко листенца от черешов цвят. Сподели, че е минала през градината на Семинарията² и през Петршин³, сядала на пейките близо до Маха⁴ и четяла поезия. Обичала поезията. Чрез нея изживявала всичко, което животът безмилостно ѝ бил отнел.

Седеше до кръглата маса, изчервена от срам заради своята дързост, както тя самата се изрази. Брадичката ѝ почти докосваше плота. Толкова беше дребничка... Но щом заговаряше за поезия, красивите ѝ очи върху бледото лице засияваха и в гласа ѝ пламваше страст.

¹ „Бржевов“ – квартал на Прага, разположен на хълм. – Б. пр.

² Градината на Семинарията – разположена на източния склон на хълма Петршин в Прага. – Б. пр.

³ Петршин – хълм в Прага. – Б. пр.

⁴ Паметника на Карел Хинек Маха на хълма Петршин. – Б. пр.

Дойде още няколко пъти. Работеше като счетоводителка в строителна фирма, а нейният лекуващ лекар, който след време се премести близо до нас в Прага, ми разказа за нея.

Била сериозно болна. Веднъж, когато отново успял да убеди сърцето ѝ да се вразуми, я попитал какво ѝ дава сили в нейното състояние и ѝ помага да преодолява изпитанията, причинени от крехкия ѝ организъм. Пациентката, свита в болничното легло, прошепнала нещо и леко се изчервила. Наложило се лекарят да сведе глава към нея, за да я чуе. Прошепнала в ухото му една-единствена дума: „Поезията“.

Спомних си за парадоксалната фраза на Кокто: „Поезията е крайно необходима – само да знаех за какво“.

Животът, който също пише романи и разкази, но далеч не толкова добре, както го прави Мопасан, беше замислил трагичен и тъжен край за това момиче. При това без никакъв финес.

В един пролетен ден, около година след първото ѝ гостуване у нас, на строежа я прегазил някакъв трактор.

Превод от чешки: **Борислав Борисов**